

A szatmári irgalmas-nének
congregációjának megalakulása
és működése a jelenben.

KÉZIRAT GYANÁNT.

1342 12 1912
1942 100
1952 110
1912.

SZATMÁR-NÉMETI
NYOMATOTT A PÁZMÁNY-SAJTÓBÁN
1912.

7201

A szatmári irgalmas-nének
congregátiójának megalakulása
és működése a jelenben.

KÉZIRAT GYANÁNT.

1912.

SZATMÁR-NÉMETI
NYOMATOTT A PÁZMÁNY-SAJTÓBAN
1912.

Nihil obstat.

Robertus Hámon,
censor.

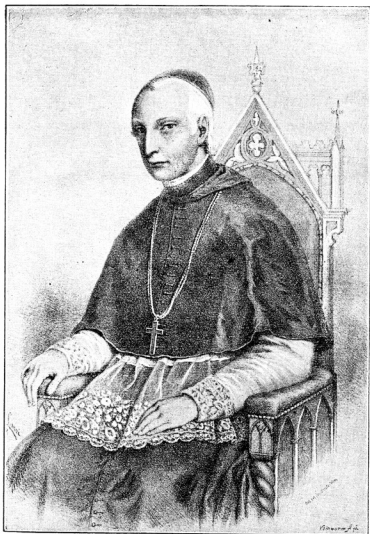
Nr. 5824.

Imprimatur.

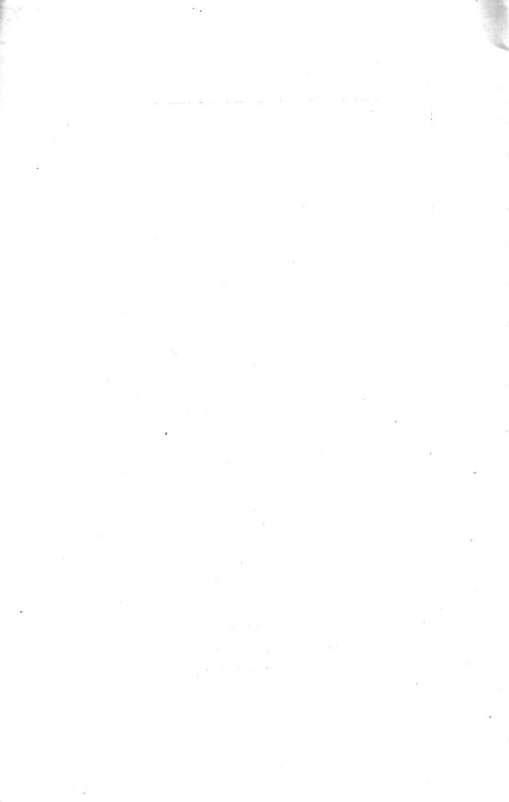
Szatmár-Németi, die 19. Novembris 1912.

(P. H.)

TIBURTIUS,
Episcopus.

**B. e. Hám János szatmári püspök,
congregációnk alapítója.**

Congregációnk megalakulása és működése a jelenben.

I.

Boldogemlékü Karolina Augusztá császárné, Magyarország koronás királynéja, aki egyike volt az emberbaráti szeretettől áthatott legnemesebb nőknek, kik valaha koronát viseltek; ő volt az isteni Gondviseléstől kiszemelve, hogy congregációnk létesítésénél, mint magasztos eszköz szerepeljen.

Karolina Augusztá az 1792. év február 8.-án látott napvilágot és 1873-ban február 9.-én költözött át lángbuzgalmú lelke az örökkévalóságba.

Nélküle Bécsben a gumpendorfi irgalmas-nénék áldásos intézete sohasem létesült volna. Méltán megilleti „Az irgalmas-nénék védőasszonya” cím, mert ő ezt a tisztelet egész életén át igazán be is töltötte, amennyiben a gumpendorfi irgalmas-nénéknek valósággal első fejedelemszonya volt.

Galura Bernhard, a későbbi brixeni hercegpüspök 1821-ben Zamsban, Tirol egyik helységében zárdát alapított az irgalmas-nénék részére, egészen olyat, mint a strassburgi.

E zárdá bocsájtotta rendelkezésre a gumpendorfi új zárdának főnöknőjét Lins Josefina Nikolinát, aki négy társával a nevezett helyen, hol a császári ház a magas arisztokrácia hozzájárulásával házat vásárolt számukra, új rendházat alapított.

Az öt tagból álló kis csapat, melynek egyik tagja Strasser Xaveria bennünket különösen érdekel, 1832. március 2.-án érkezett Bécsnek, a már említett akkori külvárosába, Gumpendorfbá, hol hat jelölt fogadta őket, kik az 1831. év szeptember havától a jelzett házban a szükségeseket beszerezték, elrendezték és így lerakták az új congregációnak csiráit.

Hogy kezdetben mily nehézségekkel kellett megküzdeniök, ezekről bővebben szólnak a gumpendorfi zárda évkönyvei.

A megérkezés évének július havában kórházat nyitottak.

Égész Bécs örült és örvendezett a keresztény felebaráti szeretet eme megnyilatkozásának, melyet a császári ház emberbaráti áldozatkészségének köszönhettek. Áldotta és magasztalta is mindenki azt a jótéteményt, hogy vannak ápolónők, akik a világ minden javáról és reményéről lemondva, a szenvedő emberiség személyében szolgálnak az Üdvözítőnek.

A császári védőasszony többször megjelent a fönntemlített kórházban és szerető szívének gyöngédsége még azt is megtette a bécsiek érdekében, hogy egyenesen a pápához fordult engedélyért, hogy a szívében élő kívánságát teljesíthesse. De hadd beszéljen magának a császárnénak okmánya. Ez okmány 1835. január 27.-éről kelt és magyar szövege eképen szól:

„Midőn, mint védőasszony a páli szent Vincéről nevezett irgalmas-nének testületének élére állottam, mely testület tagjainak a betegápolásban tanusított buzgó és áldásos működése, ahová csak a lábukat betették, mindenütt ismeretes; akiket kevéssel ezelőtt Tirolból Bécsbe, a fő- és székvárosba is meghívtak és itt házat alapítottak részükre; nem volt más célom, mint az, hogy ezek szent hivatásuk jótéteményeit necsak a kórházi betegekkel éreztessék, hanem a magánházakra is kiterjesszék, ahová őket a betegek ápolására meghívják. És ebben különösen az a nézet vezérelt, hogy egyrészt egy olyan nagy városban, mint a milyen Bécs, nagyon is szükségesnek látszik, hogy azok a betegek is segélyben részesüljenek, akik vonakodnak, vagy akiknek nincsen alkalmuk arra, hogy felvétessék magukat valamely kórházba, — jól-lehet otthon is fogyatékos ápolásban részesülnek, másrészt, hogy e nének, akik jámbor szolgálatukkal éjjel-nappal mindig a beteg mellett vannak s így nagyon sok jót tesznek, a testi ápolás mellett a betegnek a lelkiekben is segítségére legyenek, őket a szentségek felvételére előkészítsék, gondolataikat és érzelmeiket okkal-móddal az örökkévalóságba vezető nagy útra tereljék s ily módon elérjék, hogy a beteg az Istennel és az egyházzal kibékülve, Jézus Krisztusnak véghetetlen érdemeiben bízva, nyugodtan nézzen halála órája elé.

De mert szent Vince szabálya nem engedi meg az ő szolgáló leányainak, hogy magánházakban ily folytonos betegápolói tisztet teljesítsenek, — pedig e megszorítás Bécsben nagyon korlátozná a nének működését; sőt ezáltal maga a cél is, amely

végezt idehoztuk őket, elhibázott lenne — azért én, miután Ő Felségének, a császárnak, az én szeretett férjemnek beleegyezését kinyertem, azt óhajtom, hogy a Főtisztelendő herceg-érsek kérje meg Öszentségét, kegyeskedjék szent Vincének ide mellékelte szabályait az ő bécsi szolgálo leányainak részére, akik innen az osztrák birodalomban új házak betelepítésére netán meghivatnának, a Soeurs de Notre Dame du Bon Secours szabályaihoz hasonlóan odamódosítani, hogy részükre a betegápolói szolgálat a magánházakban is és pedig gazdagoknál épugy, mint szegényeknél egyaránt megengedett legyen; és e célból kegyeskednék a szent Vince szabályait azokkal a hozzáadásokkal és módosításokkal, melyek a melléklet szerint az osztrák birodalomra szükségeseeknek bizonyultak, jóváhagyni és elfogadni.“

Milde Vince Eduard herceg-érsek a császárné e kéziratát latin nyelvre áttenni és nyomban Rómába küldeni kötelességének ismerte. XVI. Gergely pápa megvizsgáltatta az irgalmas-nének szabályaiban a császárnétól javaslatba hozott módosításokat és még ugyanazon évi szeptember 15.-én kelt brévéjében* oly alakban adta még hozzá az apostoli jóváhagyást, és válaszában magasztalja a császárné érdemeit a gumpendorfi irgalmas-nénékkel szemben, s őt csaknem úgy tünteti fel, mint e „társulat alapítónőjét“.

„Az irgalmas-nének társaságának XVI. Gergely 1835. évi szeptember 15.-ről kelt apostoli brévéjével megerősített szabálya“ kinyomtatott és átadatott a congregációnak.

Ezután már gyorsan haladt előre a rend gyarapodása.

Az első ünnepi beöltöztetést a már említett 6 jelölt részére az ünneplő díszbe öltözött gumpendorfi plébánia templomban Milde Vince Eduard herceg-érsek tartotta. A szertartáson jelen voltak Gumpendorf világi elöljárósága, a nemesség, Ő Fensége Zsófia császári és királyi hercegnő, sőt maga a császárné és koronás királyné Karolina Augusztia Ő Felsége is. A beöltöztetés éppen olyan ünnepies szertartások között folyt le, mint a milyenekkel ma is végezzük.

Az 1836. év február 18.-án ugyanabban a plébánia templomban történt meg az első ünnepies fogadalomtétel is a császárné jelenlétében. A szertartásokat fényes segédlettel ez alkalommal is Milde Vince Eduard herceg-érsek végezte.

Az irgalmas-nének arra a szent szabályra tettek fogadalmat, melyet Ő Szentsége XVI. Gergely pápa 1835. évi szeptember 15.-ről kelt brévéjével megerősített és Ő Felsége mint császár

* Lásd a brévének magyar fordítását szent szabályunk 66. lapján.

I. Ferdinánd és mint Magyarország királya V. Ferdinánd 1835-ben kelt legmagasabb leiratában országai számára elfogadott.

Azok között, kik a fenti alkalommal tettek Gumpendorfban legelőször fogadalmat, volt Strasser Xaveria is, a Hám János püspök által alapított szatmári provincia első tartományi főnöknője.

A pápa áldásával az anya-császárné védőszárnyai alatt csakhamar fölvirágozott az irgalmas-nének társulata. Nagy volt a császárné öröme, valahányszor egy új fiókház létesült. Halálakor 30-nál több fiókház tartozott a gumpendorfi anyaházhoz.

II.

Abban az időben, midőn a gumpendorfi anyaház létesült, a szatmári egyházmegyét b. e. Hám János püspök kormányozta, 1828-tól 1857. december 30.-ig, tehát a legválságosabb időben,* Ő volt az irgalmas-nének szatmári congregációjának alapítója.

Az Ő áldásos működését és szent életét bőven és pontosan megírta Irsik Ferenc pápai praelátus és szatmári apátkanonok 1894-ben, ugyanazt a művet átdolgozta és újabb adatokkal bővítette 1903-ban Bodnár Gáspár tanítóképző intézeti tanár, szatmáregyházmegyei áldozópap.

A fenti 2 életrajzot congregációnk tagjainak különösen figyelmébe ajánljuk; ezek szolgáltak legnagyobbbrészt forrásul az alábbiak megírásában is.

Hám János, kinek szíve a felebaráti szeretettől egészen át volt hatva, különösen nagy súlyt fektetett a leánygyermek nevelésére.

Hogy ezt előmozdítsa, első terve az volt, hogyha majd átköltözik az új püspöki palotába, a régi rezidenciát rendezi be leánynevelő intézetnek és azt az irgalmas-nének vezetésére bízta.

Ámde az isteni Gondviselés szinte csodálatos módon lépett közbe.

Ugyanis Leonhard Mihály tábori püspök azon tervvel foglalkozott, hogy zárdaszüzek gondviselése alatt katona-leánygyermek nevelésére intézetet alapítson.

Gonczeczky János szatmáregyházmegyei áldozópap, tábori segédlelkész ajánlatára a tábori püspök a tervbe vett intézetet Szatmáron óhajtottá föllálmítani, tehát e célból előbb kérdést intézett a szatmári püspökhöz, hajlandó lenne-e a létesítendő intézetnek felügyeletét kegyesen magára vállalni.

* Püspöki kinevezése 1827. május 25.-ről van keltezve.

Hám püspök nagyon örült az ajánlatnak. 1836. december 14.-éről kelt levelében kijelenté, hogy a felügyeletet készséggel veszi kezébe.

Gondoskodott arról, hogy egyelőre legalább 5 olyan magyar leányt küldhessen az irgalmas-nénék gumpendorfi anyaházába, kik hivatást éreznek magukban a kolostori életre, hogy ott a szükséges ismereteket elsajátítsák.

Ez rövid idő alatt meg is történt, amiről a bécsi gumpendorfi irgalmas-nénék krónikája ezeket mondja:

„1837. évi augusztus 9.-én kapták meg a fölvételre szóló engedélyt azon jelöltek, kiket Hám János szatmári püspök Magyarországból küldött.“

Az első öt jelölt tehát a gumpendorfi anyaházban nyerte kiképeztetését jövő szerzetesi hivatása betöltésére.

Eközben Leonhard tábori püspökkel folytak a tárgyalások.

Az eredmény az lett, hogy a b. e. püspök egy olyan zárda fölépítését vette tervbe, a mely a fenti intézetten kívül a városi és vidéki leánykák nevelő intézetének összes osztályait magába foglalja és a mely intézet később az irgalmas-nénék szatmári anyaházává fejlődött.

Szatmár nemes város a reá nézve is nagyfontosságú és minden tekintetben üdvös vállalathoz hozzájárult és felajánlotta a törvényesen egyesített Szatmár és Németi városok között fekvő 3965 négyszögöl terjedelmű telket, a holt Szamos medrében és másban is támogatta a b. e. püspök magasztos tervét, ki épenugy, mint a város maga is azt kívánta, hogy a létesítendő intézetben ne csak Leonhard püspök katona-leánykái, hanem a városi gyermekek is nyerjenek oktatást és nevelést.

Sok nehézség után sikerült a szent-emlékű püspöknek a szatmári anyaház alapját megvetni.

1839-ben tették le az alapkövet. A holt Szamos medrében levő vizet kiszivattyúzták. A meder mélyébe lerakott alap tömérdek építőanyagot nyelt el, de az építkezés akadályait a kitartás és áldozatkészség szerencsésen leküzdötte s nemsokára tető alá került az épület.

Igy közeledett lassan az intézet megnyitásának ideje. A b. e. püspök, ki megszokta minden munkálkodását Istennel kezdeni és Istennel végezni, 1842. évben az intézet megnyitása alkalmából Jézus legszentségesebb nevenapjától számítva 8 napi ájtatosságot rendelt el.

Az intézet első főnöknője Strasser Xaveria lett, kivel Hám

püspök egy bécsi látogatása alkalmával ismerkedett meg, amidőn is fölkérte őt az általa alapított új ház vezetésére.

Igy történt, hogy Strasser Xaveria 1842. augusztus 21.-én 6 fogadalmas néne, 1 ujoncnő és 3 jelölt kíséretében elutazott Bécsből. Budapestig gőzhajón utaztak, innét kocsin folytatták utjukat, végre augusztus 29.-én este 8 órakor Szatmárra érkeztek.

Elutazásukról a gumpendorfi irgalmas-nénék krónikájában a következők olvashatók:

„1842. augusztus 21.-én utazott el Sr. Strasser Xaveria a Hám püspök által alapított rendházba Szatmárra Magyarországra. Vele utaztak: Koch Brigitta, Báró Duval Beatrix, Papp Stefána, Bauer Emerica, Juhász Georgina fogadalmas nénék, Demel Albertin ujoncnő, Rappos Regina, Petsch Helena és Blischnak Aloisia jelöltek. Szatmáron a nénék a Leonhard tábori püspök által alapított katonaleánynevelő intézetet, úri leányok internátusát, a nyilvános elemi iskolákat és egy nőkórházat látnak el.“

Ezenkívül még két alkalommal jöttek Bécsből irgalmas-nénék Szatmárra, nevezetesen 1843. május hóban 8 és ugyanazon év augusztus havában 2.

A boldog-emlékü alapító, Hám püspök, szükségesnek látta a gumpendorfi irgalmas-nénék szerzetesi ruháján némi változtatást eszközölni. Az ő rendeletére háromféle szerzetesi öltönyt készítettek a gumpendorfi öltözék mintájára, melyek közül b. e. alapítónk azt választotta az ő új congregációja számára, mely mai napig is változatlanul használatban van congregációnkban. Az ujoncnők kezdetben a fogadalmas nénék ruhájától eltérő ruházatot viseltek, de később az ő öltözőkük is ugyanaz lett.

Kivételt képeznek congregációknak Amerikában működő tagjai, kik főpásztoruk a pittsburgi püspök úrnak óhajlására ruhájukat, mivel abban sok volt a fehér, a szatmári elüljáróság beleegyezésével az ottani viszonyokhoz alkalmazkodva megváltoztatták.

Az új anyaháznak első superiora a szatmári székes-káptalanak egyik tagja, Mayerhold Antal volt

Miután az első irgalmas-nénék Szatmárra megérkeztek és az új intézmény rendbe jött, értesítették a városi hatóságot, hogy az 1842/43. tanévvel az új anyaházban megnyílnak az elemi iskolák.

Az irgalmas-nénék mindjárt a megnyitás első évében a katonaleánynevelő intézeten és elemi iskolákon kívül úri leányok számára berendezett internátust és nők részére létesített kórházat láttak el.

Végül megérkezett 1842. november 15.-én a királyi helybenhagyást tartalmazó és 440. sz. a. kelt okmány is, mellyel úgy a

Leonhard Mihály püspök, mint a szatmári püspök alkotása és ezenfelül a szatmári apácázárdában létesített, az irgalmas-nénékre bízott többi alapítványok is megerősítést nyertek.

Azonban csakhamar szűknek bizonyult úgy a templom, mint az intézet. Azért a b. e. püspök elhatározta kibővítésüket. Ámde a nemes város oly sok akadályt gördített a tervezett kibővítés elé, hogy csak 3 évig tartó huzavona után lehetett befejezni.

Igy a templomot is csak később, 1846. július 19.-én, szent Vince ünnepén, szentelte föl a b. e. alapító fényes segédlettel, a hívők és más vallásuak nagy sokaságának jelenlétében.

A templom a mindenható Isten dicsőségére, Isten anyja, Szűz Mária és Mindenszentek tiszteletére van felszentelve.

Az első beöltöztetés Szatmáron 1842. december 8.-án volt, mely alkalommal 3 jelölt vette föl a szent szerzetesi öltönyt.

Az első fogadalomtétel Szatmáron 1843. április 23.-án folyt le.

Strasser Xaveria, aki 26 éven át volt congregációknak tartományi főnöknője, Tirolban, Schwaz nevű helységben 1802. február 2.-án született. Édes anyjának korai halála után Innsbruckba az Orsolyaszüzek nevelőintézetébe került.

1827. március 11.-én édes atyjának, ki leányát gyöngéden szerette és ki magasállású állami tisztviselő volt, legnagyobb bánatára Zamsban az irgalmas-nénék congregációjába lépett.

1832-ben Lins Josefa Nikolin főnöknővel Bécsbe jött, hogy a gumpendorfi új ház megalapításában résztvegyen; itt különböző hivatalokat viselt és a többek között ujoncmesternő is volt; a legönfeláldozóbb tevékenységét akkor fejtette ki, midőn a kolera idejében, mint főfelügyelő- és ápolónő a kórházban működött.

Midőn 1835. június 20.-án Lins Josefa Nikolin főnöknő egyik társával betegsége következtében visszament Zamsba, ideiglenesen Strasser Xaveriát bízták meg a főnöknői tisztség betöltésével és miután a fönt jelzett főnöknő 1836. március 1.-én Zamsban meghalt, szavazattöbbséggel őt választották meg főnöknőnek, mely választást a megerősítés követte.

Ettől a hivataltól 1842-ben megvált, hogy minden idejét a betegek ápolására szentelje, mely szeretetszolgálat teljesítése bár rövid időre, de meglőn neki engedve; ez évben érte őt az a megtiszteltetés, hogy b. e. alapítónk Hám János meghívta őt Szatmárra.

1856-ban I. Ferencz József Magyarország királya és Ausztria császára, azon áldozatkészségeért, mellyel 1848-ban a sebesülteket a csatatéren ápolta, az arany érdemkereszttel tüntette őt ki.

1868. március 30.-án fejezte be első tartományi főnöknőnk áldásos életét; lelki leányainak mélységes bánata és általános részvét kísérte őt nyugvóhelyére.

B. e. alapítónk Hám János, nemcsak fölépítette anyaházunkat és gondoskodott alapítványával annak fennmaradásáról, hanem működését is valóban atyai szeretettel kísérte. Nagyon gyakran ellátogatott a zárdába és minden ügye iránt nagy érdeklődést tanúsított, különösen nagy részvéttel viselkedett a beteg nénék iránt.

1857. december 30.-án költözött át szent-életű alapítónk lelke az örök-hazába.

Árván hagyott lelki leányainak kimondhatatlan fájdalmát az a körülmény enyhítette, hogy azt a szívet, mely életében annyi szeretettel és jóssággal halmazta el őket, halála után harangok zúgása közben nagy pompával a zárdatemplom sírboltjában helyezték el, s így bár szent-életű alapítónk elköltözött az örökhazába, szíve mégis köztünk maradt mintegy lelkes buzdításul, hogy a felebaráti szeretet cselekedeteit az ő szellemében a legnagyobb odaadással gyakoroljuk.

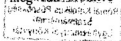
III.

A b. e. alapító halála után az új congregációnak sok nehézséggel és akadállyal kellett megküzdenie, de mindamellett szépen fejlődött tovább.

Congregációnk nagy alapítójának utódai, Haas Mihály, Bíró László, Schlauch Lőrinc, Meszlényi Gyula szatmári megyés püspökök minden irányban éreztették atyai jósságukat a még ifjú congregációval, sőt Bíró püspök, ki előbb congregációnk superiora volt, anyaházunkat akkori válságos anyagi viszonyaiból kiemelte és megmentette a tönkrejutástól.

Az Ur legyen nemeslelkűségének nagy jutalma a másvilágon! Mayerhold Antal után Bíró László, Némethy József, Keszler Ferenc, Hámon József mind a szatmári székeskáptalan tagjai voltak a congregáció superiorai, kik közül Hámon József anyaházunknak b. e. alapítónk után legnagyobb jótévője, ki évek hosszú során át úgyszólván összes erőit, jövedelmét előbb mint direktor, később, mint superior congregációknak szentelte. Ő volt az, ki anyaházunk anyagi viszonyait oly ügyesen rendezte, hogy az Isten segítségével nemsokára nemcsak föllendült, de virágzásnak is indult.

Áldott emléke meg van örökítve anyaházunk évkönyvében,

melynek lapjai világosan és részletesen beszélnek az ő önzetlen jótékonyágáról, nemes tetteiről. Nyugodjék békében! Nevét a legmélyebb hálával emlegetjük és emlékét kegyeletes imáinkba zárva őrizzük.

Évkönyveink lapjain még egy újabb jótévőnkéről is olvashatunk, névszerint Lessenyey Ferenc dr. pápai protonotarius, szatmári kanonok, volt egyházmegyei tanfelügyelő úrról, ki anyaházunknak iskolai célokra, telek-vásárlásra, építkezésre stb. másra tetemes összegeket ajándékozott.

Ugy neki, mint anyaházunk élő és elhunyt jótévőinek, kiknek neveit e szerény kézirat föl nem ölelhette, de kiknek nemes tette évkönyveinkben föl vannak jegyezve, az Ur zsámolyánál mondunk köszönetet.

Szent-életű alapítónknak, mint azt következő saját szavai bizonyítják: „Nem óhajtok lelki leányaimnak fiókházakat“, nem volt szándéka, hogy congregációja az egész országban elterjedjen, ő inkább saját egyházmegyéje részére szervezte azt.

Ámde utódai, a szatmári püspökök, engedve a hozzájuk intézett sokoldalú kérelmeknek, elrendelték, hogy az anyaház a lehetőség szerint fiókházak átvételére is vállalkozzék.

Igy történt, hogy ez új congregáció oly terebélyes fává fejlődött, melynek ágai átölelik az egész magyar hazát, sőt áthajlottak már a tengeren túlra is.

Csakhogy a terjeszkedés kissé túlságos gyorsan történt, s azért semmiképen sem volt előnyös a congregációra. Szünetelésnek kellett beállania. Ez magyarázza meg, miért nem vállalhattuk el a közelmúltban és jelenben a felajánlott nagyszámú fiókházakat.

A fiókházak létesítése az anyaház személylétszámának az emelését, az intézetek szaporítását és a helyiségek kibővítését vonta maga után.

Az irgalmas- nénék száma évről-évre növekedett, ennek arányában az anyaházban elhelyezett intézetek is szaporodtak.

Igy 1857. október havában, tehát még szent-életű alapítónk életében, nyílt meg a tanítónőképző, melynek II. tanfolyama 1858-ban létesült.

1872-ben állították föl a tanítónőképző III. osztályát; és miután a nagyméltósági kultuszminiszterium a IV. tanfolyam fölállítását is elrendelte, megboldogult Schlauch Lőrinc szatmári püspök kegyes hozzájárulásával 1885-ben az is létesült.

1866-ban az elemi iskola, mely addig csak 4 osztályból állott, a felsőbb hatóság rendeletére még 2 osztállyal bővült. Ez időtájt

8025

állították föl a párhuzamos elemi iskolát 6 osztállyal. Mikor 1889-ben a polgári leány-iskola megnyílt, a párhuzamos elemi iskola 2 felsőbb osztálya be lett szüntetve.

1868 körül létesült az árvaleányok intézete. Az elüljáróság 1903-ban, hogy úgy az árva-, mint a katonaleányok tágasabb helyiségeket nyerjenek, e két intézetet közös termekben helyezte el.

1883-ban helyezték el kolostorunkban az aggok intézetét, amelyben hat előregedett férfi és hat nő nyer gondozást.

1889-ben nyílt meg a polgári leányiskola.

1891-ben kiadott kisdédóvásra vonatkozó miniszteri rendelet szükségessé tette 1892-ben a kisdédóvónő-képző felállítását.

1894-ben a polgári iskolai tanítónőképző létesült.

1902. körül néhány 12—14 éves cselédleánya, olyanok, kik nálunk jártak 1—2 évig iskolába, vasárnaponként ellátogattak a zárdába. A nővérek felhasználták az alkalmat és ilyen látogatásokkor odatörekedtek, hogy a szegény leánykáknak különösen a vallástanban adjanak legalább némi útbaigazítást. A fentemlített leánykák példája másokat is a zárdába vonzott. Mindig többen jöttek és lassankint a fenti kis magból kialakult a Patronage intézménye.

1912-ben a polgári iskolával kapcsolatos kézimunka tanfolyam állíttatott föl.

A fent elsorolt intézetek létesítése a következő építkezéseket vonta maga után.

1881-ben épült a tanítónőképző földszintes része, mely 1892-ben egy emelettel nagyobbodott.

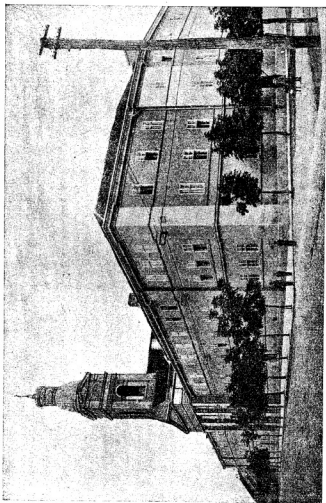
1897-ben épült a Szent József-ház a betegek részére.

1902-ben a képző épületével egyirányban befelé épült a polgári iskola régi épülete.

1912-ben egy nagy emeletes ház épült a polgári iskola és más iskolai célokra. Ez évben a betegek részére és egyéb célokra is történtek építkezések és nagyobb átalakítások.

* * *

Itt említjük meg, hogy 1902-ben létesült Amerikában Pensilvániában magasabb felszólításra Braddockban egy fiókházunk, hova első alkalommal 5, majd 5 év múlva 1907-ben 4 fogadalmas néne utazott Szatmárról. Azóta a tagok száma az Amerikában fölvelt tagokkal 41-re emelkedett, kik Braddockhoz tartozó 4 fiókházban működnek.

A szatmári irgalmas-nének anyaháza.

IV.

Ma, 1912. november 30.-án az egyházi év utolsó napján, miután 70 év telt el azóta, hogy b. e. Hám János congregációt 10 taggal megalapította,

Méltóságos és Főtisztelendő

Boromisza Tibor Dr. Püspök Urunk fenhatósága

és Méltóságos és Főtisztelendő *Pemp Antal* Praelátus Kanonok Ur superiorisága alatt álló congregációnk létszáma a következő:

602 fogadalmas néne, 40 ujoncnő, 70 jelölt.

Ezen összegekbe nincsen az a 32 tag beleszámítva, kik Amerikában léptek be a braddocki házba.

Az anyaházban a következő intézmények vannak elhelyezve:

1. A fogadalmas-nének helyisége a zárda németi oldalán az I.-ső emeleten.

Az anyaházban jelenleg a következő fogadalmas nénék tartózkodnak:

Woelfle M. Afra, tartományi főnöknő.

Pósch M. Alcantára, a tart. főn. helyettese.

Castelli M. Cornélia, assistens-néne.

Scholtz M. Melinda, assistens-néne.

Kresnyák M. Isidóra

Görcsös M. Pia

Fentzl M. Radegundis

Warzinger M. Fabiana

Krenn M. Canisia

Palatinus M. Genovéa

Köck M. Romualda

Zerdahelyi M. Sigismunda

Kubovits M. Engelberta

Veszprémy M. Placida

Velkey M. Prudentia

Déry M. Everilda

Ernyi M. Euchéria

Stingl M. Coelinia

Lipthay M. Valéria

Schvank M. Mervina

Vági M. Livia

Goricski M. Salvatoris

Kondvitska M. Adelheid

Kozsánovits M. Gregória

Dejcző M. Rufina

Pósz M. Wilhelmin

Podleszny M. Borromea

Strozik M. Dorothea

Kassay M. Evangelista

Strozik M. Borgia

Szakái M. Demetria

Molnár M. Leonilla

Németh M. Stilla

Tersánszky M. Edvina

Szolomayer M. Colomana

Zadránszky M. Szidónia

Stanek M. Fortunata

Jankovich M. Adrienne

Szilasi M. Emerita

Holubek M. Fernanda

Szabó M. Carola
 Maros M. Efréma
 Jeromos M. Delfina
 Rottár M. Leona
 Döry M. Leontia
 Wieser M. Bilhildis
 Tempfli M. Theofána
 Kleinkhardt M. Dilecta
 Kompsz M. Orlanda
 Tempfli M. Vincentina
 Perlaky M. Aloisia
 Kis-Pál M. Hortulána
 Száraz M. Digna
 Rossel M. Adelgundis
 Bürger M. Alice
 Schönberg M. Heleria
 Török M. Milburgis
 Oszwald M. Aquina
 Gál M. Loretta
 Csiffáry M. Theodata
 Golkovszky M. Stylita

Zwiekel M. Meinrada
 Heitler M. Chrystophora
 Málas M. Chrysola
 Zomok M. Mamerta
 Nagy M. Bertilla
 Boros M. Oriola
 Koch M. Luciana
 Martin M. Sevéria
 Funkenhauser M. Jakobea
 Liebezeit M. Mericia
 Vachter M. Aurea
 Németh M. Alvéria
 Czier M. Sergia
 Fábry M. Lauriana
 Szücs M. Philiberta
 Mórent M. Szidóra
 Schrepler M. Juliana
 Forró M. Erneszta
 Gál M. Falkonéra
 Ragyina M. Marcella
 Iványi M. Damiana

Golkovszky M. Felicia.

2. A Novitiatus a zárda németi oldalán a II. emeleten, hol 40 ujoncnő van.

3. A Candidatura a polgári iskola régi épületében 70 jelölttel.

4. Az úrileányok Internátusa a szatmári rész I., II. emeletén 90 növendékkel.

5. A katona- és árvalányok intézete a szatmári rész földszintjén, 34 katona- és 10 árvaleánykával.

6. Az aggok intézete 6 férfi és 6 nő részére.

7. A polgári iskolai tanítónőképző intézet egy tanfolyammal 16 növendékkel.

8. Az elemi iskolai tanítónőképző, hol ez évben a IV. tanfolyam párhuzamos, 196 növendékkel.

9. Az óvónőképző intézet 98 növendékkel.

10. A polgári iskola 250 növendékkel.

11. A polgári iskolával kapcsolatos kézimunka tanfolyam I. osztálya 18 növendékkel.

12. Az elemi iskola, melynek 4 alsó osztálya párhuzamos, 417 növendékkel.

13. A kisdédóvó fiuk és leányok részére 131 kisdéddel.

A polgári iskola, a kézimunka tanfolyam, a párhuzamos elemi iskola és a 2 kisdédóvó a legújabb épületben vannak elhelyezve, míg az elemi iskola a régi helyén, a tanítónőképző épületének földszintjén van.

Ezekon kívül az anyaház vezeti a Patronage-t 50—80 leánnyal, ellátásban részesít 12 szegény deákat és a szorgalmi időben ebédet nyújt iskoláiba járó 50—60 szegény tanulónak.

Az anyaházhoz tartozó fiókházak megnyitásuk időrendje szerint:

1. *Gyulafehérvár*, létesült 1858-ban; vezetése alatt áll: Internatus, elemi- és polgári iskola, betegápolás; az ott működő fogadalmas nénék nevei:

Stahovszky M. Ignatia, főnöknő	Graf M. Aquinata
Kresnyák M. Anselma	Rácvekerdy M. Salésia
Simó M. Laetitia	Hragyel M. Arnolda
Illyés M. Bernardina	Ajtay M. Rafaela
Erdélyi M. Eustella	Veres M. Callista
Novák M. Vladimira	Mátyás M. Theobalda
Dézi M. Amantia	Kammerer M. Tarcisia
Stróbenc M. Remigia	Árti M. Leonissa.

2. *Ungvár Gizella-ház*, létesült 1859-ben; vezetése alatt áll: Internatus, kisdédóvó és elemi iskola: az ott működő fogadalmas nénék nevei:

Répásy M. Izabella, főnöknő	Urbász M. Priscilla
Fogel M. Viktoriana	Pischl M. Lioba
Malya M. Georgia	Kováts M. Paulina
Verő M. Candida.	

3. *Győr*, létesült 1862-ben; vezetése alatt áll: Kisdédóvó, elemi iskola és betegápolás; az ott működő fogadalmas nénék nevei:

Klukán M. Raymunda, főnöknő	Amrein M. Josefa
Kováts M. Oliveria	Fülöp M. Herlinda
Karácsony M. Aurélia	Nagy M. Intemerata
Holubek M. Sylvia	Csonta M. Fláviana.

4. *Füles*, létesült 1863-ban ; vezetése alatt áll : Kisdédóvó és elemi iskola : az ott működő fogadalmas nénék nevei :

Kollovits M. Bartholomea, főnöknő	Arsenia
Gerdenits M. Matild	Missuth M. Constantia.

5. *Máramarossziget intézet*, létesült 1863-ban ; vezetése alatt áll : Internátus, elemi- és polgári iskola ; az ott működő fogadalmas nénék nevei :

Lázár M. Stanisla, főnöknő	Krüger M. Leontin
Záborszky M. Liguoria	Mester M. Olympia
Andrássy M. Serafica	Erdélyi M. Jolánta
Vass M. Redempta	Cserey M. Alnerida
Zsamba M. Doloris	Pritz M. Afrodisia
Horváth M. Dionysia	Huszár M. Polyxena.

6. *Székesfehérvár*, létesült 1864-ben ; vezetése alatt áll : Internátus, kisdédóvó, elemi- és polgári iskola ; az ott működő fogadalmas nénék nevei :

Szitás M. Pancratia, főnöknő	Nedomansky M. Avellin
Steiner M. Hyacintha	Signer M. Hirlanda
Tamásy M. Konradin	Téka M. Aquilina
Pelikán M. Cecília	Zimmersmann M. Richarda
Pongrác M. Viktória	Csuvara M. Immaculata
Fonbank M. Mellitia	Réthy M. Ferdinanda
Cserey M. Lydia	Agárdy M. Alda

Szántó M. Crescentia.

7. *Magyaróvár kórház*, létesült 1865-ben ; az ott működő fogadalmas nénék nevei :

Baderna M. Baptista, főnöknő	Kótán M. Lucella
Resch M. Eusebia	Gerl M. Erasma
Tánczos M. Cleopha	Németh M. Walburga
Horváth M. Servatia	Szikora M. Nicerata.

8. *Esztergom víziváros*, létesült 1865-ben ; vezetése alatt áll : Internátus, elemi- és polgári iskola ; az ott működő fogadalmas nénék nevei :

Benkő M. Szeréna, főnöknő	Gyurovits M. Pulcheria
Márton M. Róza	Vogt M. Hilária
Paulus M. Basilia	Borsódy M. Erzsébet
Lady M. Leanda	Praefort M. Hyppolitha

Raigl M. Theophila
 Urbán M. Honorina
 Zimmermann M. Lidvina
 Szellekovszky M. Erasia
 Bite M. Synésia
 Róth M. Etelka
 Csepela M. Loyola
 Golkovszky M. Bernárda

Rasztovich M. Aquila
 Kollmer M. Consilia
 Niedermann M. Benedicta
 Schönberg M. Tharásia
 Para M. Szaniszla
 Hermán M. Petrónia
 Schindler M. Alexandra
 Molnár M. Kamilla

9. *Sárosnagypatak*, létesült 1866-ban; vezetése alatt áll: Internátus, kisdédóvó és elemi iskola; az ott működő fogadalmas nénék nevei:

Mariska M. Melánia, főnöknő
 Barca M. Laurentia
 Einbeck M. Reginalda

Beck M. Gerárda
 Nyegrus M. Febrónia
 Pámer M. Celsa

10. *Selmeczbánya intézet*, létesült 1867-ben; vezetése alatt áll: Internátus, kisdédóvó elemi- és polgári iskola; az ott működő fogadalmas nénék nevei:

Lengyel M. Ladislaa, főnöknő
 Zahn M. Berchmana
 Plattner M. Tóbia
 Csoknyay M. Valentin
 Szórád M. Ilona
 Gidófalvy M. Thimothea
 Galla M. Aristida

Hrabovszky M. Eufémia
 Heigerl M. Hildegard
 Molnár M. Damascéna
 Salerno M. Carmela
 Ispán M. Eustachia
 Nyirő M. Virgilia
 Ágoston M. Etelréda

Magyary M. Nazziana.

11. *Kalocsa kórház*, létesült 1868-ban; az ott működő fogadalmas nénék nevei:

Jankovits M. Hedvig, főnöknő
 Vandra M. Benigna
 Lácza M. Leopoldina

Oszvald M. Anna
 Klinnert M. Nothburga
 Breu M. Makária

Gnándt M. Odila.

12. *Rozsnyó*, létesült 1868-ban; vezetése alatt áll: Internátus, kisdédóvó, elemi- és polgári iskola; az ott működő fogadalmas nénék nevei:

Baázs M. Rosamunda, főnöknő
 Cziviz M. Albina
 Korláth M. Syra
 Tóth M. Theodosia

Trenker M. Peregrina
 Frank M. Philothea
 Villám M. Petronella
 Hodermarszky M. Coelina.

Szabó M. Hónória Medvé M. Petra
 Czier M. Kapisztrana Martin M. Firmina
 Pászthy M. Hildelitha.

13. *Esztergom* szent Anna-ház, létesült 1872-ben; vezetése alatt áll: Kisdedóvónőképző, kisdedóvó, elemi iskola; az ott működő fogadalmas nénék nevei:

Braun M. Henrika, főnöknő	Névery M. Flávia
Heinrich M. Germana	Hazslinszky M. Hermelinda
Lupán M. Calasantia	Zambelli M. Bernadette
Novák M. Fidentia	Fásztus M. Sebestyén
Zselinszky M. Vilma	Para M. Katalin.

14. *Kapuvár*, létesült 1873-ban; vezetése alatt áll: Kisdedóvó és elemi iskola: az ott működő fogadalmas nénék nevei:

Kubovits M. Berta, főnöknő	Horváth M. Honesta
Szabó M. Élia	Turkovits M. Epiphania
Goóts M. Siéna	Mondics M. Natália
Réthy M. Deotilla	Mayer M. Valentia.

15. *Sátoraljaújhegy*, létesült 1873-ban; vezetése alatt áll: Internátus, kisdedóvó, elemi- és polgári iskola; az ott működő fogadalmas nénék nevei:

Kresszelbauer M. Maximiliana, főnöknő	
Durcsinszky M. Elekta	Budaházy M. Imelda
Vosinszky M. Josefin	Zvonarits M. Albertin
Csáky M. Amália	Heitzmann M. Hildeberta
Semsey M. Bellina	Máté M. Cella
Topitzer M. Engratia	Muzsay M. Chrysostoma
Kiss M. Tibalda	Baumgartner M. Fidélia
Czirner M. Auxilia	Plank M. Eleonóra

Polyák M. Ida.

16. *Gyergyószentmiklós*, létesült 1876-ban; vezetése alatt áll: Kisdedóvó, elemi- és polgári iskola; az ott működő fogadalmas nénék nevei:

Tondly M. Cypriana, főnöknő	Göbl M. Anisia
Szalay M. Florina	Róth M. Anacléta
Wimmert M. Clarissa	Hragyel M. Nolasca
Tonhaiser M. Michaela	Czier M. Malvina
Jencsel M. Consortia	Bernáth M. Attala

Uray M. Asteria.

17. *Szepesolaszi*, létesült 1876-ban; vezetése alatt áll: Árva-intézet és elemi iskola; az ott működő fogadalmas nénék nevei:

Laun M. Augusztá, főnöknő

Keil M. Amarantha

Schmiedt M. Cassilda

Schlachta M. Venantia

Pál M. Szoτέρα.

18. *Komárom*, létesült 1877-ben; vezetése alatt áll: Kisdéd-óvó és elemi iskola; az ott működő fogadalmas nénék nevei:

Küsthaller M. Edigna, főnöknő

Leitner M. Xaveria

Grabovszka M. Theopista

Kozák M. Theodora

Subaly M. Amélia

Oroszi M. Alberta

Oroszi M. Adolfin

Hajdu M. Norherta

Obert M. Alacoque.

19. *Miskolcz*, létesült 1878-ban; vezetése alatt áll: Internátus, elemi- és polgári iskola; az ott működő fogadalmas nénék nevei:

Molináry M. Emerica, főnöknő

Strohmayer M. Annunciata

Nagy M. Stefána

Pámer M. Neita

Mederer M. Amanda

Rákosy M. Ildefonsa

Martin M. Ossitha

Kovács M. Oktávia

Kovács M. Bonaventura

Lingyák M. Santina

Rock M. Zoeranda

Trunik M. Bertilia

Riesz M. Alfonsa

Marosán M. Leonárda

Partenio M. Elvira

Kunsch M. Sylveria

Verbovszky M. Gertulia

Landsdorfer M. Veronika

Golkovszky M. Donatella.

Jesszenszky M. Salvia.

20. *Ungvár* Mária-ház, létesült 1879-ben; vezetése alatt áll: Kisdédóvó és elemi iskola; az ott működő fogadalmas nénék nevei:

Mayer M. Viola, főnöknő

Medvei M. Miltrandis

Fekete M. Eugénia

Bónis M. Lucina.

21. *Esztergom* kórház, létesült 1879-ben; az ott működő fogadalmas nénék nevei:

Haller M. Leonida, főnöknő

Mladencsik M. Turibia

Gyürky M. Thabitha

Bodnár M. Thirsa

Németh M. Lotharia

Buczolich M. Bonita

Scheffler M. Renata

Okladál M. Moróna

Kovács M. Mauritia

Bognár M. Remédia

Lechli M. Rudolfin

Pataki M. Ventura.

22. *Győrszentmárton*, létesült 1879-ben; vezetése alatt áll: Kisdédóvó és elemi iskola; az ott működő fogadalmas nénék nevei:

Brutsy M. Rosalia, főnöknő	Czapp M. Corona
Fábián M. Erharda	Heib M. Olga
Grabovszka M. Perpetua	Szitáry M. Reinildis.

23. *Ungvár* kórház, létesült 1879-ben; az ott működő fogadalmas nénék nevei:

Novák M. Domitilla, főnöknő	Aster M. Concordia
Gerendás M. Apollónia	Klinnert M. Julitta
Patrik M. Thaddea	Avekszer M. Honorata
Pataky M. Eudoxia	Popp M. Nikodema
Talián M. Eduarda	Weibel M. Emerana
Pataky M. Quirina	Mellau M. Christiana
Bánom M. Vitalis	Schrohenloher M. Basilissa.
Palatin M. Methódia	Prikoszovits M. Huberta
Husz M. Tekla	Rossel M. Cyriaka.

24. *Balassagyarmat*, létesült 1880-ban; vezetése alatt áll: Elemi iskola; az ott működő fogadalmas nénék nevei:

Daubner M. Cyrilla, főnöknő	
Wilhelmb M. Cassiana	Rubletzky M. Anicéta
Frey M. Consolata.	Randik M. Anthusa.

25. *Léva*, létesült 1880-ban; vezetése alatt áll: Kisdédóvó-, elemi-polgári-, kereskedelmi iskola- és kézimunka tanfolyam; az ott működő fogadalmas nénék nevei:

Doleschall M. Editha, főnöknő	Richter M. Emma
Lázár M. Ervina	Zsigray M. Veréna
Mück M. Lukrétia	Schéda M. Clélia
Horváth M. Ireneá	Schweighardt M. Donáta
Schmack M. Alerina	Szabó M. Bertranda
Trefán M. Bertolda	Kalos M. Augustina
Baumli M. Apparitia	Furmann M. Gratia

Frey M. Charitas.

26. *Lőcse*, létesült 1881-ben; vezetése alatt áll: Internatus, kisdédóvó, elemi- és polgári iskola; az ott működő fogadalmas nénék nevei:

Angerer M. Felicitas, főnöknő	Ortár M. Amadea
Szappanos M. Kiliana	Korbácska M. Justina

Pischl M. Sigisberta
 Köpping M. Mercedes
 Palkovits M. Clarentia
 Pavlik M. Modována

Stupiczky M. Reineira
 Vargha M. Eufrosina
 Bukovszky M. Hyeronima
 Repper M. Jovita.

27. *Székelyudvarhely*, létesült 1881-ben; vezetése alatt áll: Internátus, kisdédóvó és elemi iskola; az ott működő fogadalmas nénék nevei:

Ocskay M. Faustina, főnöknő
 Lechner M. Anatholia
 Ferencz M. Brigitta

Kasprák M. Patricia
 Pászthy M. Melchioris
 Uray M. Clotild.

28. *Magyaróvár* Hildegardium, létesült 1882-ben; vezetése alatt áll: Kisdédóvó és varró-iskola; az ott működő fogadalmas nénék nevei:

Bedross M. Gaudentia, főnöknő
 Czironyi M. Tiburtia

Markovits M. Luitgardis
 Farkas M. Willibalda.

29. *Alcsut*, létesült 1882-ben; vezetése alatt áll: Kisdédóvó és elemi iskola; az ott működő fogadalmas nénék nevei:

Markovits M. Gizella, főnöknő
 Schweighardt M. Marina

Ott M. Elandia
 Mandula M. Antonina.

30. *Stomfa*, létesült 1884-ben; vezetése alatt áll: Kisdédóvó és elemi iskola; az ott működő fogadalmas nénék nevei:

Haiczl M. Symphorosa, főnöknő
 Maros M. Athanasia

Zányi M. Flóra
 Nyizsnyánszky M. Irén.

31. *Budapest* vöröskereszt Erzsébet kórház, létesült 1884-ben; az ott működő fogadalmas nénék nevei:

Mach M. Marianna főnöknő
 Regner M. Eulogia
 Novák M. Cortona
 Heffenfelder M. Edilia
 Gnándt M. Firmata
 Bedők M. Daniela
 Herzn M. Benitia
 Pósz M. Aegidia

Bauer M. Wenfrieda
 Wieser M. Bonárda
 Siska M. Bonifilia
 Mórent M. Borbála
 Sulák M. Fulgentia
 Moravec M. Assumpta
 Németh M. Kozmana
 Reszler M. Hermenegilda.

32. *Léva kórház*, létesült 1885-ben; az ott működő fogadalmas nénék nevei:

Haás M. Vincentia, főnöknő
 Koncz M. Pelagia

Wéber M. Evarista
 Wasserbauer M. Nepomucena.

33. *Rózsahegy*, létesült 1885-ben; vezetése alatt áll: Kisdéd-
óvó, elemi- és polgári iskola; az ott működő fogadalmas nénék
nevei:

Bota M. Klára, főnöknő	Beszenszky M. Beata
Papp M. Laura	Buttkay M. Justa
Draveczky M. Mariella	Wachtler M. Evantina
Rusznák M. Gottharda	Borz M. Geralda
Pankuch M. Andrea	Simon M. Ermenilda
Körz M. Casimira	Héjj M. Speciosa
Gurgulits M. Modesta	Nagy M. Agreda.

34. *Turdossin*, létesült 1885-ben; vezetése alatt áll: Kisdéd-
óvó és elemi iskola; az ott működő fogadalmas nénék nevei:

Schwegler M. Venusta, főnöknő	Barkász M. Gelásia
Skobla M. Villanova	Kémenes M. Lelissa.

35. *Erzsébetváros*, létesült 1885-ben; vezetése alatt áll: elemi
iskola; az ott működő fogadalmas nénék nevei:

Schmiedt M. Aemiliana, főnöknő	Gólya M. Ernesztin
Simon M. Renilda	Csápek M. Aléna.

36. *Felsőbánya*, létesült 1885-ben; vezetése alatt áll: Interna-
tus, kisdédóvó és elemi iskola; az ott működő fogadalmas
nénék nevei:

Lukás M. Regis, főnöknő	Themleitner M. Generosa
Kapuy M. Piroska	Zay M. Gottfrieda
Láng M. Mechtild	Heib M. Niceta
Gönczy M. Margit	Illyés M. Majella
Mihálcsik M. Oszvalda	Arros M. Cleta.

37. *Jászberény*, létesült 1886-ban; vezetése alatt áll: Interna-
tus, kisdédóvó, elemi- és polgári iskola; az ott működő fogadalmas
nénék nevei:

Udvardi M. Dominica, főnöknő	Reményi M. Innocentia
Lakatos M. Emilia	Bottlik M. Alfredis
Hauer M. Hermina	Duchon M. Antónia
Ólesz M. Terézia	Kollár M. Clementin
Virágh M. Rosina	Kuskó M. Cherubin
Szmák M. Arsella	Vargha M. Ambrosia
Szlivka M. Agnella	Korény M. Kosztka.

38. *Pálóc*, létesült 1887-ben; vezetése alatt áll: Kisdédóvó és elemi iskola; az ott működő fogadalmas nénék nevei:

Paulinyi M. Ludmilla, főnöknő	Bugyis M. Ossia
Hamuth M. Irmengardis	Weibel M. Blanda.

39. *Szatmár-Németi árvaház*, létesült 1888-ban; vezetése alatt áll: Árvaház és internatus; az ott működő fogadalmas nénék nevei:

Szentiványi M. Sarolta, főnöknő	Hrád M. Irmína
Feley M. Adelma	Wéber M. Nivea.

40. *Szerednye*, létesült 1890-ben; vezetése alatt áll: Kisdédóvó és elemi iskola; az ott működő fogadalmas nénék nevei:

Travnicsek M. Modestin, főnöknő	
Buxbaum M. Praxedis	Hriny M. Reinholda

41. *Beregszász kórház*, létesült 1890-ben; az ott működő fogadalmas nénék nevei:

Pósz M. Vendelin, főnöknő	Éderer M. Amáta
Weibel M. Cordula	Sinka M. Ubalda
Poltz M. Cyria	Vicián M. Agape
Rost M. Walberta	Pekár M. Casta

Németh M. Demjéna.

42. *Nagykároly*, létesült 1892-ben; vezetése alatt áll: Árvaleányok-intézete és elemi iskola; az ott működő fogadalmas nénék nevei:

Nagy M. Franciska, főnöknő	Oroszi M. Aura
Vojcsik M. Liliosa	Barra M. Adelinda
Antal M. Adorjána	Hrivnyák M. Janka

Barborik M. Carina

43. *Sepsikőrőspatak*, létesült 1892-ben; vezetése alatt áll: Kisebb internatus, kisdédóvó és elemi iskola; az ott működő fogadalmas nénék nevei:

Kondvitska M. Matthea, főnöknő	Medrecky M. Coelestina
Federmayer M. Cajetana	Izsáky M. Edilburga
Bakó M. Irma.	

44. *Adony*, létesült 1892-ben; vezetése alatt áll: Kisdédóvó és elemi iskola; az ott működő fogadalmas nénék nevei:

Mandzsa M. Columba, főnöknő	Czier M. Jukunda
Laczkó M. Antonella	Dokupil M. Angelina
Borz M. Lerina.	

45. *Munkács kórház*, létesült 1893-ban; az ott működő fogadalmas nénék nevei:

Czapp M. Regina, főnöknő	Bencz M. Genesia
Schlachter M. Serapia	Farkas M. Eligia
Adamcsik M. Lamberta	Tóth M. Fidelis
Kutzer M. Udalrika	Lechli M. Nikolin
Chaniacsik M. Zozima	Chaniacsik M. Rogata
Tempfli M. Coeliana	Kosztrecz M. Korzina.

46. *Máramarossziget kórház és elmebetegek intézete*, létesült 1893-ban; az ott működő fogadalmas nénék nevei:

Krenn M. Theodolinda, főnöknő	Krenn M. Coleta
Unertshüber M. Scholastika	Fehér M. Romana
Vogt M. Marcea	Jainda M. Gertrud
Saller M. Polykarpa	Nádudvari M. Johanna
Éderer M. Feliciana	Lex M. Armella
Reszler M. Godoléva	Reszler M. Liberata
Rezsny M. Alexia	Küsthaller M. Wilgefortis
Zsiros M. Blandina	Putek M. Edmunda
Roidl M. Balbina	Körtvélyesi M. Eszter
Perusits M. Agathónia	Kacsinta M. Osmunda
Gnándt M. Márta	Weisz M. Walfrieda
Székely M. Perina	Csehek M. Blasia
Baumli M. Bonavita	Hartmann M. Devota
Okladál M. Veneranda	Rost M. Emanuela
Linzenbold M. Karolin	Jankovits M. Margarita
Landsdorfer M. Kunigunda	Sipőcz M. Eulália
Weisz M. Marciana	Lantos M. Fides
Tajerling M. Dominata	Krajnik M. Barnaba
Reszler M. Amalberga	Szepessy M. Bonosa.

47. *Beregszász szent Anna ház*, létesült 1895-ben; vezetése alatt áll: Elemi iskola; az ott működő fogadalmas nénék nevei:

Stabisevszky M. Virginia, főnöknő	Terebessy M. Floriberta
Szolomayer M. Alesia	Neugebauer M. Colombieris.

48. *Velence*, létesült 1895-ben; vezetése alatt áll: Kisdédóvó és elemi iskola; az ott működő fogadalmas nénék nevei:

Sztráthy M. Agatha, főnöknő	Koscs M. Szeverin
Izsáky M. Salome	Dorner M. Paula.

49. *Szatmár-Németi* kórház, létesült 1896-ban ; az ott működő fogadalmas nénék nevei :

Thury M. Alméda, főnöknő	Richter M. Filoména
Csabola M. Floriana	Kuzmits M. Gervasiá
Ader M. Celerina	Czinczula M. Zenóbia
Scherenpecher M. Zsuzsanna.	

50. *Királyhelmeccz* kórház, létesült 1897-ben ; az ott működő fogadalmas nénék nevei :

Szölgyémi M. Maura, főnöknő	Szabó M. Lucia
Lechli M. Zoa	Bakó M. Sylvestra
Kühn M. Protásia	Lupán M. Konrada
Jerabek M. Zsófia.	

51. *Selmeczbánya* kórház és aggok intézete, létesült 1899-ben ; az ott működő fogadalmas nénék nevei :

Schramm M. Zitta, főnöknő	Kovály M. Magdolna
Winkler M. Solina	Récsei M. Maxentia
Baják M. Ruperta	Szalay M. Friderika.

52. *Erdőd*, létesült 1899-ben ; vezetése alatt áll : Kisdédóvó, elemi iskola és Szanatórium üdülő nénék részére ; az ott működő fogadalmas nénék nevei :

Regensbogen M. Fabiola, főnöknő	Jakab M. Róberta
Földesi M. Siegfrieda	Horváth M. Materna
Erdélyi M. Szerafin	Szende M. Ágnes.

Szanatóriumban vannak :

Kardos M. Beatrix	Páll M. Helena
Prekóp M. Judith	Schramm M. Adalberta
Potyondi M. Urbana.	

53. *Léva* árvaház, létesült 1902-ben ; az ott működő fogadalmas nénék nevei :

Szittkey M. Chrystina, főnöknő	Sporner M. Eutrópia
Jakabos M. Midréda	Kovancsek M. Ottilia
Haller M. Rosella.	

54. *Braddock*, Amerika, létesült 1902-ben ; ekkor és 1907-ben odautazott fogadalmas nénék nevei :

Handlovits M. Emerentiana, főnöknő	
Jankovits M. Claudia	Lengyel M. Fridolin

Merczl M. Gonsaga
 Missiák M. Wunibalda
 Bognár M. Agilberta

Daubner M. Hilda
 Murczin M. Melitta
 Pritz M. Martina

55. *Magyaróvár* árvaház, létesült 1910-ben ; az ott működő fogadalmas nénék nevei :

Juhász M. Oliva, főnöknő
 Döller M. Heliodóra Schneider M. Grata.

56. *Esztergom* aggok háza, létesült 1912-ben ; az ott működő fogadalmas nénék nevei :

Barthelt M. Marcellin, h. főnöknő
 Szentgály M. Tharsilla Margit M. Sylvana.

57. *Kolozsvár* aggok háza és kórház ; létesült 1912-ben ; az ott működő fogadalmas nénék nevei :

Länger M. Chrysantha, főnöknő.
 Borsányi M. Montána Frast M. Thomasella.

M. I. N. D.

Szatmár-Németi, 1912. november 30.

Az elüljáróság.

8075

